

Comprendre per vosaltres mateixos el que passa en el vostre grup

Des de l'exterior, res ni ningú no us podrà aportar una manera única per fer que el vostre grup funcioni. Al contrari, són els participants del grup els que s'han de plantejar les preguntes adequades –sense oblidar-ne cap- per trobar les respostes que s'hi adaptin. Aquest qüestionari us permetrà estudiar el vostre grup des de tots els angles. El pot omplir l'animador o els animadors, però encara és millor si ho fan tots els membres, fins i tot els que són poc o gens actius.

Les respostes seran estrictament per a vosaltres. Ningú no recollirà el qüestionari... Així doncs, no us censureu. En canvi, l'última pàgina us permetrà seleccionar el que volgueu compartir amb els altres en una segona fase. El fet que l'animador i els membres prenguin consciència del que passa en el grup, a nivell individual i encara més de manera col·lectiva, és un dels mitjans més poderosos per fer avançar el grup.

La majoria dels punts presentats es poden resoldre amb sentit comú. No obstant, n'hi ha quatre que són bastant contraintuïtius per molts de nosaltres. Estan assenyalats amb un asterisc i van acompanyats d'un paràgraf explicatiu. No us oblideu de marcar les caselles que hi ha després dels títols que us semblin importants per al vostre grup (això us ajudarà després per fer una síntesi). Podeu utilitzar el revers de les pàgines si tot això us dona idees...

Aquest document està disponible a <http://ebook.coop-tic.eu/> on podreu trobar més informació sobre els diferents àmbits presentats. Des d'aquest lloc també us podreu descarregar el text « La cooperació en 28 paraules clau » que descriu detalladament els diferents àmbits presentats en aquest qüestionari.

La primera versió d'aquest qüestionari va ser realitzada pel grup Intelligence de la Fing el 2007 animat per Jean-Michel Cornu (<http://ic.fing.org/>). Més endavant, ha anat evolucionant en el marc de les formacions Animacoop (<http://animacoop.net>) i Coop-Tic (<http://coop-tic.eu>) d'Outils Réseaux i del grup AnimFr dels dinamitzadors de grups (<http://imaginationforpeople.org/fr/workgroup/animfr/>)

Llicència Cc –by –sa 3.0 FR 2013. Sou lliures de reproduir, distribuir i comunicar aquest document. També el podeu adaptar a condició de posar-lo sota una llicència idèntica o similar. <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/fr/>

Abans que res: Indiqueu el nom del grup (o subgrup) al que us referireu.

Nom : _____

Feu aquest exercici pensant en un grup concret. Si també voleu analitzar un altre grup, torneu a fer aquest exercici amb una altra còpia d'aquest qüestionari

Convergència i conflicte*

En aquest àmbit hi ha coses que són importants per a mi

*Sovint es creu que per participar en un grup cal fer passar l'interès col·lectiu abans que el propi interès personal. **L'altruisme no és impossible, però és una altra cosa. Aquí el que ens interessa és la cooperació** o com es pot organitzar el grup per tal que l'interès individual convergeixi el més sovint possible amb l'interès col·lectiu (per exemple: si rebo l'estima dels altres quan faig coses positives, tindrè més tendència a seguir cooperant).*

Un grup equilibrat fa que els membres convergeixin en una mateixa direcció però tanmateix deixa lloc per a **unes quantes idees « divergents »** (però no massa) per conservar una certa riquesa, i fins i tot per a **una punta d'oposició** que permeti el replantejament.

(poseu una o eventualment diverses ratlles a la casella entre els signes – i +)

Com convergeix el vostre grup?

- _____ +

També hi ha divergència? Altres idees?

- _____ +

Hi ha oposició o fins i tot conflicte?

- _____ +

Caldria reequilibrar algun dels aspectes? Quin?

Com?

En les situacions d'oposició i fins i tot de conflicte, aconsegiu cartografiar les opinions i mostrar-les a tots els membres del grup per tal de prendre les decisions únicament a partir d'una visió de conjunt (i si és possible a partir d'altres idees que no siguin les que inicialment eren oposades)?
Sí No .

Implicació i desimplicació*

En aquest àmbit hi ha coses que són importants per a mi

Sovint es confon la mobilització (mobilitzem els altres) amb la implicació (ens impliquem nosaltres mateixos). Implicar-se és posar d'un un mateix, més enllà del que se'ns demana. Fins i tot quan se'ns remunera, no sempre estem implicats. L'objectiu és **afavorir la implicació sense poder-la imposar**. No implicar-se en un grup no constitueix cap falta, tots estem ocupats amb moltes coses. És el grup el que ha d'afavorir la nostra implicació...

La implicació depèn de tres coses: **la motivació** (el plaer, el reconeixement, aprendre...) però pot ser disminuïda pels **nostres frens** (la manca de confiança en el grup, problemes personals...) i per **la dificultat en participar** (la complexitat per contribuir, la manca de reactivitat dels altres quan comencem a participar..).

(poseu una o eventualment diverses ratlles a la casella entre els signes – i +)

Com situaríeu la vostra implicació en el grup?

- +

Com situaríeu la implicació dels altres?

- +

Què fer per afavorir més implicació en el grup (no necessàriament la vostra...):

Dues « malalties del grup » porten a **la desimplicació**. Per veure-les, només cal detectar unes frases tipus pronunciades pels membres: « a la merda! » i « no és el meu problema ». Veieu aquests símptomes en el grup o en vosaltres mateixos?

Sí No .

Consciència i agressió

En aquest àmbit hi ha coses que són importants per a mi

Mai no som conscients de tot el que passa en un grup, però com més presa de consciència hi hagi més el grup podrà trobar solucions. Això és cert pel que fa a l'animador, però també en relació als membres (l'animador no ho veu tot i els membres del grup poden ajudar a millorar algunes coses) i fins i tot en relació al grup (els elements dels quals els membres són conscients però dels quals no parlen són elements amagats o « no dits »).

(poseu una o eventualment diverses ratlles a la casella entre els signes – i +)

Segons vosaltres quina és la importància d'allò que no és conscient?

- +

De la presa de consciència de l'animador (o dels animadors)?

- +

De la presa de consciència en general dels membres del grup?

- +

De la presa de consciència col·lectiva (de la qual es pot parlar conjuntament)?

- +

La por o la còlera, per exemple durant una **agressió**, redueixen instantàniament el nivell de consciència. Penseu que això passa freqüentment en el grup? Sí No .

Coordinació i incoherència

En aquest àmbit hi ha coses que són importants per a mi

En un grup hi ha moltes tasques de coordinació: definir els objectius, fer viure el grup amb regularitat, conservar-ne la memòria, facilitar la implicació, mostrar el grup a ell mateix (per afavorir la convergència i els mecanismes d'estima) i mostrar-lo als de fora (per promoure'n els resultats)... Algunes tasques seran més adients per a una persona, per a un subgrup o per a tots. Però, per coordinar les persones i les relacions amb l'entorn, és preferible posar « atenció » al que passa (per adaptar-s'hi i copsar les oportunitats) que posar « intenció » en el que voldríem que passés (... i manipular).

Quines tasques penseu que no es tenen en compte com caldria?

La coordinació es fa més aviat amb intenció (-) o amb atenció (+)

- +

Una mica d'incoherència no sempre és una cosa negativa i fins i tot pot permetre empènyer dues coses oposades. En tenim un domini suficient? Sí No .

Mida*

En aquest àmbit hi ha coses que són importants per a mi

Les nostres capacitats cognitives ens permeten cooperar fins a una dotzena. Més enllà, ja no dominem totes les interaccions que es produeixen en el grup. En els grups més grans, el percentatge de proactius (que prenen iniciatives) només és d'unes poques persones per cada cent i el de reactius (que reaccionen a les sol·licitacions) d'algunes desenes per cent. Tots els altres són inactius o... observadors. Tots adoptem rols diferents segons els grups...

Els percentatges d'actius són bastant constants, i això dona lloc a diferents tipus de grups:

- Fins a una dotzena: podem assignar una tasca a cadascú (**petit grup**);
- Entre 12 i 100: no hi ha prou persones que reaccionin com per tenir una dinàmica suficient sense fer massa esforços, exceptuant el cas d'esdeveniments puntuals (**grup intermedi**);
- Entre 100 i 1000: hi ha prou persones que reaccionen, però el nombre de persones que poden animar és reduït i per tant els animadors són molt importants (**gran grup**);
- Més enllà de 1000: el grup depèn menys de cada animador (**grups molt grans**)

Quants sou (aproximadament) en el vostre grup?:

Es pot jugar una mica amb el nivell d'implicació (tema que ja hem vist), però sobretot augmentar el nombre de persones (fins i tot poc actives a priori) per afavorir la dinàmica i les reaccions.

Com augmentar la mida?

Vocació

En aquest àmbit hi ha coses que són importants per a mi

Per a un grup hi ha tres tipus de vocació: posar els membres en contacte (es parla de **xarxa social**), donar una identitat col·lectiva (**comunitat**) o produir de manera col·lectiva i eventualment fer que se'n beneficiïn els de fora del grup (**grup de treball**). Cal ser conscients de la vocació primera del grup però sense oblidar els altres aspectes.

Quina és la vocació primera del vostre grup?

Un dels altres aspectes és menystingut? Quin?

Maduresa

En aquest àmbit hi ha coses que són importants per a mi

Les relacions entre el grup i els seus membres passen per diferents etapes, independentment de la pròpia maduresa dels membres. Quan **el grup és infant**, els membres es recolzen en l'animador. **Quan és adolescent**, apareixen líders negatius per qüestionar-ne la legitimitat. **Un cop adult**, els membres tenen més influència sobre el grup, però també són capaços de protegir-lo contra els atacs tant si venen de l'interior com de l'exterior.

Quina és l'etapa de maduresa del vostre grup?

És a punt per madurar? Si és que sí, quina acció cal fer?

Comuns

En aquest àmbit hi ha coses que són importants per a mi

El grup disposa d'una cultura més o menys compartida (història, vocabulari...) i d'uns comuns (objectius, regles de funcionament, produccions comunes...)

(poseu una o eventualment diverses ratlles a la casella entre els signes - i +)

La cultura del grup és accessible, fins i tot per als nous?

- +

Els comuns del grup són accessibles, fins i tot per als de fora?

- +

Preses de decisions a posteriori*

En aquest àmbit hi ha coses que són importants per a

mi

Tenim una cultura de l'optimització, ben adaptada a la planificació dels projectes. En la cooperació, al contrari, en comptes de prendre decisions optimitzades a priori, cal suscitar una abundància de possibilitats i triar a posteriori les que ens semblin millors. Cal saber seleccionar en tot moment la més pertinent entre les **3 estratègies existents**:

1. **la planificació**: preveure anticipadament per gestionar l'escassetat de manera optimitzada
2. **la negociació**: decidir en el moment present (com per exemple en la negociació d'un preu)
3. **la presa de decisions a posteriori**: entre una abundància de possibilitats per gestionar allò que és imprevisible

Cal saber **triar l'estratègia adequada**:

- la presa de decisions a posteriori i l'abundància de possibilitats permeten gestionar **la cooperació en els grups** així com **innovar** (ambdues coses són imprevisibles i es gestionen per oportunitat).
- Preveure i planificar és més adaptat per a les **tasques crítiques**, i per gestionar les **limitacions**

Un grup permet sobretot generar unes oportunitats però pot comportar unes limitacions. Cal **disminuir les limitacions i fer que l'animador o els animadors gestionin les restants**.

Les decisions es prenen a posteriori, després d'uns intercanvis col·lectius?

Sí No

Quines limitacions poden convertir-se en oportunitats?

Quines limitacions haurien de ser gestionades per l'animador?

Obligacions externes

En aquest àmbit hi ha coses que són importants per a mi

Les expectatives de l'exterior (resultats, terminis, qualitat, espera de finançaments...), tant si venen d'un superior o dels usuaris d'allò que el grup produeix, poden tenir **un impacte positiu** si estimulen el grup (tenir una data límit ajuda a produir), però també poden tenir **un impacte negatiu** paralitzant, estressant o desencoratjant el grup.

(poseu una o eventualment diverses ratlles a la casella entre els signes- i +)

El grup té en compte les expectatives de l'exterior?

- +

Les obligacions externes paralitzen (-) o estimulen (+) el grup?

- +

Com adaptar el grup a les obligacions externes?

Legitimitat

En aquest àmbit hi ha coses que són importants per a mi

La legitimitat del grup, com la seva maduresa interna, passa per diverses fases. Al principi el grup és desconegut per als de fora, després es va fent un lloc i finalment esdevé legítim i reconegut (la promoció la fa la gent de fora més que no pas els animadors).

(poseu una o eventualment diverses ratlles o un interval a la línia entre els signes – i +)

Penseu que el grup és visible?

- +

Penseu que el grup és reconegut i legítim?

- +

Intercanvis

En aquest àmbit hi ha coses que són importants per a mi

El grup « es nodreix » de les informacions que venen de l'exterior i acull nous membres que aporten « aire fresc », tot i que és normal que hi hagi gent que marxi.

(poseu una o eventualment diverses ratlles o un interval a la línia entre els signes – i +)

El grup s'alimenta d'informacions de l'exterior?

- +

Es produeixen molts intercanvis amb altres grups?

- +

Hi arriben nous membres regularment?

- +

La vostra « relació de sorpresa » pel que fa al grup

Mireu els àmbits que us semblaven importants i que heu marcat. Trieu-ne 3, 4 o 5 que us hagin sorprès, interessat, o fet reflexionar especialment... Indiqueu-ne l'àmbit (per exemple la implicació) i afegiu unes paraules sobre el que us sembla important.

<i>Públic ?</i>	Àmbit:
<i>Públic ?</i>	Àmbit:
<i>Públic ?</i>	Àmbit:
<i>Públic ?</i>	Àmbit:
<i>Públic ?</i>	Àmbit:

Ara marqueu les caselles a l'esquerra de l'àmbit **dels punts per als quals us sentiu disposats a intercanviar amb els altres membres del grup** (no sempre resulta fàcil parlar de tot, però no passa res, al menys us heu fet preguntes importants). L'objectiu d'aquest qüestionari és **que us plantegeu una sèrie de preguntes** sobre el vostre grup i **suscitar intercanvis col·lectius sobre alguns d'aquests aspectes.**